UUTISET

Ei pidä vaatia koulukyytiä kolmelle kilometrille eikä taajamien tasoisia palveluja kaikille kylille. Kuntien talous on tiukalla. **KUNNANJOHTAJA PEKKA RAJALA, LIMINKA**

POLITIIKASTA LYHYESTI

Rataverkon kunnostus saa lisärahaa.

Teihin ja ratoihin lisärahaa

Lisätalousarviossa perusväylänpitoon myönnetyistä 25 miljoonasta eurosta valtaosa käytetään maanteihin. Liikenneviraston mukaan tienpito vie potista 18 ja rataverkko seitsemän miljoonaa euroa. Kunnostustyöt tehdään pääosin ensi vuonna.

Kohteet on valittu muun muassa raskaan liikenteen tarpeiden mukaan. Uutta päällystettä vedetään pääosin vilkasliiketeisille valtateille. Siltoja korjataan kolme: Ounasjoen salmen silta, Kyrönjoen sillat sekä Mänttä-Vilppulan sillat.

Huoltajuussovittelu koko maahan

Hallitus esittää lasten huoltajuusriitojen sovittelun vakinaistamista asiantuntijoiden avustuksella koko maahan. Tähän asti sitä on kokeiltu osassa käräjäoikeuksia.

Sovittelussa käräjätuomarin apuna ja lapsen etua hahmottamassa on esimerkiksi psykologi tai sosiaalityöntekijä. Asiantuntija-apu olisi osapuolille ilmaista. Laissa säädettäisiin myös huoltajuusriitojen sovittelun kiireellisyydestä.

Vihriälän juttuun haetaan valituslupaa

Apulaisvaltakunnansyyttäjä **Jorma Kalske** hakee korkeimmasta oikeudesta (KKO) valituslupaa Raha-automaattiyhdistyksen entistä hallituksen puheenjohtajaa **Jukka Vihriälää** koskevassa lahjusjutussa.

Kalske haluaa KKO:n linjauksen perusmuotoisen lahjuksen ja törkeän lahjuksen ottamisen välille. Kalske vaatii Vihriälälle ehdotonta vankeusrangaistusta törkeästä lahjuksen ottamisesta ja virkavelvollisuuden rikkomisesta.

Helsingin hovioikeus tuomitsi Vihriälän perusmuotoisesta lahjuksen ottamisesta ja virkavelvollisuuden rikkomisesta kahdeksan kuukauden ehdolliseen vankeuteen.

Kuljetusala uhkaa tukitoimilla

Kuljetusliittojen puheenjohtajat pohtivat torstaina iltapäivällä mahdollisia tukitoimia ilmailualaa uhkaavan lakon takia.

Tukilakot alkaisivat tiistaina, jos ilmailualan työehtokiistassa ei saada sopua aikaan. Tavaroiden ja lastien käsittely keskeytyisi toistaiseksi.

Lentoemännät ja stuertit sekä maapalveluiden työntekijät uhkaavat mennä lakkoon vuorokaudeksi tänään kello 15.

Työministeri **Lauri Ihalainen** (sd.) toivoi torstaina malttia tukitoimiin.

Oinonen kyseenalaistaa Akatemian rahoituksen

Kansanedustaja **Pentti Oinosen** (ps.) mielestä valtion pitää harkita, rahoittaako se jatkossa lainkaan Suomen Akatemiaa. Hänestä Akatemian tulee vaatia vahingonkorvauksia ”huitaisemalla tehdystä työstä” eli Himasen työryhmän laatimasta raportista, jota tutkijat ovat arvostelleet.

”Hölmöhän se on joka hölynpölystä miljoonan maksaa.”

Huovinen puolustaa terveyskeskuksia

Peruspalveluministeri **Susanna Huovisen** (sd.) mukaan julkisessa keskustelussa leimataan liian usein kaikki terveyskeskukset toimimattomiksi. Tosin palveluissa on nyt liian suuria eroja.

Palvelut turvataan ja yhdenvertaistetaan Huovisen mukaan sote-uudistuksella.

Kansa tanssii Tampereella

Tampereella tanssitaan sittenkin itsenäisyyspäivänä. Tasavallan presidentin juhlavastaanotolla ei tanssita, mutta kansanjuhlassa kaikki halukkaat pääsevät tanssimaan.

Kunnilla vastuu maaseudun asumisen rajoituksista

Maaseutuasumisen rajoitukset ovat perustuslain vastaisia. Vastuu jää kunnille.

OULU (MT)
Asiallisia perusteita maaseudulle rakentamisen estämiseen ei ole, eikä laki sitä estä. Rakennuslupa on pääsääntöisesti myönnettävä, kunhan käytössä on 2 000 neliötä rakennusmaata ja tietyt ehdot täyttyvät, arkkitehti **Heikki Kukkonen** totesi maaseuturakentamisen seminaarissa Limingassa.

”Rakentamista pitäisi säännellä tarkemmin kaupungissa kuin maalla, eikä päinvastoin kuten nyt.”

Asumisen hiilijalanjälki on saman suuruinen kaupungissa. Ympäristön kuormitukseen vaikutetaan enemmän muilla valinnoilla kuin asuinpaikalla.

Limingan kaavoitusarkkitehti Pentti Kela muistutti, että kaavoituksella saadaan yhteinen etu esiin.

Rajoittaja maksaa
Myös johtaja **Markku Tornberg** MTK:sta painotti rakentamisen oikeuden ensisijaisuutta. Jos rakentamista rajoitetaan, rajoittajan on maksettava siitä korvaus.

”Korvausvelvollisuus jää kunnille, koska ne ovat toimeenpanijoita, kaavoittajia.”

Asumisen vapaus tai muut perustuslain säädökset eivät väisty, vaikka elykeskukset antavat määräyksien luonteisia ohjeita kaavoittamiseen ja ympäristöhallinto tekee kaikkensa maaseuturakentamisen vaikeuttamiseksi.

Kunnat saattaisivat joutua suuriin korvauksiin, jos joku lähtisi hakemaan oikeutta tuomioistuimista.

Tuomioistuimiin menoa Tornberg ei kuitenkaan suositellut. Hän odotti käytännön muuttuvan seuraavien eduskuntavaalien jälkeen.

”Ainakin suurimmilta porvarillisilta puolueilta on saatava vastaus siihen, haluavatko ne rajoittaa maaseudulle rakentamista. Jos haluavat, niin siitä pitää äänestäjien tehdä johtopäätöksensä.”

Kylien palvelut jäävät aika paljon omatoimisuuden varaan, Limingan kunnanjohtaja Pekka Rajala sanoi.

PEKKA FALI

Johtaja Markku Tornberg MTK:sta painotti rakentamisen oikeuden ensisijaisuutta. Jos rakentamista rajoitetaan, rajoittajan on maksettava siitä korvaus.

Asukkaalla on vastuunsa
Kuntien suhtautumisessa kylien rakentamiseen on suuria eroja.

Limingan kunnanjohtaja **Pekka Rajala** kertoi, että Liminkaan muuttavat ihmiset haluavat usein rakentaa kyliin, ja Liminka haluaa antaa siihen tilaisuuden.

Keskuksista sivuun asettuminen on kuitenkin asukkaan oma päätös, ja hänen pitää kantaa siitä oma vastuunsa.

”Ei pidä vaatia koulukyytiä kolmelle kilometrille eikä taajamien tasoisia palveluja kaikille kylille. Kuntien talous on tiukalla.”

Kylien suosiosta huolimatta useimmat muuttajat asettuvat taajamiin, ja taajamien tiivistäminen on myös Limingan tavoite. Mahdollisuudet vain ovat kovin rajalliset.

Kirkonkylässä rakentamisen estää arvokas kulttuurimaisema. Rautatien lähelle ei saa kaavoittaa, ei liioin valtatien. Arvokkaat maaseutumaisemat rajoittavat omalla suunnallaan. Tulva-alueille ei tietenkään saa rakentaa, eikä korkeita rakennuksia saa tehdä, Rajala luetteli.

Maaseutuasumisen kysymyksiä pohdittiin Maaseudun Sivistysliiton Uutispuuro-hankkeen tilaisuudessa keskiviikkona.

JOUKO RÖNKKÖ

EU-komissiosta täystyrmäys luopumistuelle

MTK:n eteläiset tuottajat vetosivat keskiviikkona komissioon tukiratkaisun puolesta

BRYSSEL (MT)
EU-komissio tyrmää luopumistuen jatkohaaveet.

EU:n maatalouskomissaarin **Dacian Cioloşin** kabinettipäällikön **Georg Häuslerin** mukaan varhaiseläkejärjestelmät ovat vastoin EU:n yleistä tavoitetta työurien pidentämisestä.

”Ymmärrän asian merkityksen maatalouden kannalta, mutta luopumistuen kanssa ei ole yhtään liikkumavaraa.”

Häuslerin mukaan järjestelmä on jouduttu lopettamaan samasta syystä esimerkiksi Puolassa.

”Puhtaasti kansallinen eläkejärjestelmä pitäisi arvioida erikseen. Mutta nykyisen luopumistuen osalta en voi antaa kuin kielteisen vastauksen.”

Ei lakimiesten taistelua
Etelä-Suomen tuottajat vetosivat keskiviikkona EU-komissioon, jotta etelän viljelijöille saataisiin tilojen jatkomahdollisuudet turvaava tukiratkaisu.

MTK:n valtuuskunnan puheenjohtajan **Tommi Lunttilan** vetämä lähetystö tapasi Brysselissä Häuslerin lisäksi talouskomissaari **Olli Rehnin**.

Häuslerin mukaan Suomen erityisolosuhteita ymmärretään EU:ssa, mistä hän piti osoituksena 141:n tilalle rakennettua Suomi-pykälää.

”Emme halunneet 141:stä lakimiesten välistä taistelua. Löysimme tilalle hyvän ratkaisun, joka turvaa viljelyedellytykset Suomessa”, Häusler perusteli.

Tuottajille vastaus ei kelvannut.

”141-artikla on edelleen laillinen ja oikea pohja Etelä-Suomen tuille”, Lunttila painotti.

Pallo hallituksella
Tukiratkaisun yksityiskohtien tasolla komissaarin ykkösmiehen viesti oli tylympi.

Sialle ja siipikarjalle ei voida vuoden 2020 jälkeen maksaa tuotantoon sidottua tukea. Suomi-pykälä tarjoaa näille sektoreille kuitenkin asteittain alenevan siirtymäkauden. Myös 141:n tilalle tulevien koplattujen nautatukien pitäisi komission mielestä olla alenevia.

”Onkohan komissio ihan niin tietoinen Suomen ongelmista, kuin väittää. Näkemykset olivat todella tiukkoja”, Lunttila ihmettelee.

Hänen mukaansa pallo asiassa on nyt Suomen hallituksella, jonka pitäisi viimeistellä tukineuvottelut ensi viikon aikana.

”Hallituksen olisi alun perin pitänyt ottaa tiukempi linja. Etelä-Suomen tiloilla on jatkuva kriisi päällä.”

Ranskan siipikarjasektori ongelmissa
Huittislainen sianlihantuottaja **Vesa Harjunmaa** tivasi Häuslerilta miten tuotanto säilyy Suomessa, kun nykyisin kaikki mitä jää viivan alle, tulee 141-tuen kautta.

”Tulevaisuudessa tuotannon täytyy perustua markkinaehtoisesti kannattavaan bisnesmalliin. Muuta vaihtoehtoa ei ole”, kabinettipäällikkö sanoi, ja viittasi myös Ranskan siipikarjasektorin ongelmiin.

Siellä EU:n vientitukien poistuminen on vienyt tuotannolta edellytyksiä.

Häusler painotti, että tuotantosidonnaisten tukien loppumisen jälkeen tiloille maksetaan edelleen hehtaari- ja lfa-tukia, jotka turvaavat tuotannon edellytyksiä.

Maa- ja metsätalousministeri **Jari Koskisen** (kok.) on määrä sopia Etelä-Suomen tukiratkaisun yksityiskohdista komissaarin Cioloşin kanssa ensi viikon torstaina.

”Brysselin hankalin porukka”
Häuslerin mukaan ratkaisu ei jää ainakaan siitä kiinni etteikö EU:ssa tunnettaisi suomalaisviljelijöiden ongelmia.

”Voin kokemuksesta sanoa, että te olette Brysselin hankalin ja työläin lobbausporukka. Ihan kaikki täällä ovat tietoisia Suomen maatalouden ongelmista.”

NIKLAS HOLMBERG

JUHA ROININEN

MTK:n valtuuskunnan puheenjohtaja Tommi Lunttila muistutti maatalouskomissaarin kabinettipäällikköä Georg Häusleria Etelä-Suomen tilojen vaikeuksista. Vasemmalta Aki Kaivola/MTK-Häme, Kallepekka Toivonen/MTK-Uusimaa, Lunttila ja Simo Tiainen MTK:n Brysselin toimistolta.

Voit kommentoida juttua Maaseudun Tulevaisuuden verkkolehdessä osoitteessa *www.maaseuduntulevaisuus.fi.*

PÄIVÄN KYSYMYS

Nuoretkin ovat innostuneet virkkaamaan.

Kuinka suosittua on käsitöiden tekeminen?

Tampereella järjestetään nyt viikonvaihteessa Suomen suurin käsi- ja taideteollisuusalan messutapahtuma Suomen Kädentaidot. Tänä vuonna vietetään myös käsityön juhlavuotta, sillä käsi- ja taideteollisuusjärjestö Taito täyttää sata ja Suomen käsityön museo 125 vuotta.

Kuinka juhlinta näkyy messuilla museolehtori Raija Manninen?

Emme ole viettäneet juhlavuotta lainkaan ryppyotsaisesti! On vaihdeltu keskeneräisiä käsitöitä eli ufoja, ja messuillekin voi tuoda vaihtoon muovikassillisen neuleita tai ompelu- ja puutöitä. Esittelen ohjelmalavalla myös Facebook-sivuillamme olleen tuunauskilpailun ideoita ja jaamme ovenkahvaan ripustettavaa Käsityöt kesken -kylttiä, jolla toivotaan työrauhaa.

Kuinka suosittua käsitöiden tekeminen nykyään on?

Suosittua – eikä sitä enää häpeillä. Nuoretkin ovat innostuneet ompelemaan sisutustyynyjä, tuunaamaan huonekaluja ja virkkaamaan pehmoeläimiä. Nykyään on myös nopeita tekniikoita, joilla saa helposti onnistumisen elämyksiä: sormivirkkausta, paksuja lankoja ja spraymaalausta, jolla esimerkiksi muovisesta kynttilänjalasta tulee hetkessä kultainen.

EIJA MANSIKKAMÄKI

Talvivaara keskeytti töitä

Talvivaaran nikkelikaivoksella työskennelleiden aliurakoitsijoiden töitä keskeytettiin torstaina iltapäivällä.

Liuotuskasoja hoitaneelle urakoitsijalle ilmoitettiin iltapäivällä töiden keskeytyvän toistaiseksi rahoitusneuvottelujen vuoksi. Urakoitsijan vakinaiselle henkilöstölle annettiin lomautusvaroitus.

Asiasta kertoi ensimmäisenä Kainuun Sanomat. Lehti ei tavoittanut yhtiön johtoryhmän jäseniä kommentoimaan tilannetta. Ylelle yhtiö ilmoitti tiedottavansa asiasta heti, kun tiedotettavaa on.

Kaivoksella työskentelee päivittäin noin tuhat henkilöä, joista 400 on alihankkijoiden työntekijöitä.

Talvivaara varoitti viime viikolla, että yhtiötä uhkaa yrityssaneeraus tai jopa konkurssi, jos lisärahoitusta ei järjesty.

Elinkeinoministeri **Jan Vapaavuoren** (kok.) mukaan neuvotteluissa on mukana ainakin Suomen valtio, joka ei kuitenkaan lähde Talvivaaran pelastajaksi, jos mukaan ei saada myös yksityisiä rahoittajia.

Kaivosyhtiön kohtalo oli torstaina auki MT:n mennessä painoon.

MT–STT

Irlanti palaa markkinoille

Irlanti aikoo palata tukipaketin varasta normaaleille lainamarkkinoille ilman erityistä varajärjestelmää rahoituksen turvaamiseksi.

Maan hallitus sanoo päätyneensä siihen, että valmiusluoton tapaista takaporttia ei tarvita.

Irlannin kolme vuotta kestänyt tukijärjestely päättyy vuoden lopussa. Se on ensimmäinen tukipaketin varasta normaaleille lainamarkkinoille palaava euromaa.

”Tämä on viimeisin askelista, joilla Irlanti palaa normaaleihin talous-, budjetti- ja rahoitusjärjestelyihin. Meillä on vielä pitkä matka edessämme, mutta liikumme selvästikin oikeaan suuntaan”, pääministeri **Enda Kenny** sanoi.

MT–STT